

جرائم و تخلفات
کارشنان رسمی دادکستری

انتشارات
ره حکان
دکتر

تألیف: دکتر کرم جانی پور / محمد صالحی

سرشناسه	جانی پور، کرم، ۱۳۴۹ -
عنوان قراردادی	ایران قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	جرائیم و تخلفات کارشناسان رسمی دادگستری / پدیدآورندگان کرم جانی پور، محمد صالحی
مشخصات نشر	تهران : فرهیختگان دانشگاه، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	۲۰۴ ص
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۲۳۵-۱۲۱-۰
وضعیت فهرست نویسی	۸۰۰ کرایال : ۱۲۱-۰۰-۲۳۵-۶۰۰-۹۷۸ قیفا
یادداشت	کتابنامه ص ۱۸۹
موضوع	ایران : وزارت دادگستری -- کارشناسان -- وضع حقوقی و قوانین
موضوع	Iran. Vezarat Dadgostari -- Experts -- Legal Status, laws, etc
موضوع	کارشناسان دادگستری -- ایران -- خطای شغلی
موضوع	-- Iran -- Malpractice Court-appointed experts
موضوع	تخلفات اداری -- ایران
موضوع	Misconduct in office-- Iran
شناختن افزوده	صالحی، محمد، ۱۳۴۸ -

انتشارات
فرهیختگان
دانشگاه

ناشر	فرهیختگان دانشگاه
مدیر مسئول	مهندس غریب پچینانی
عنوان کتاب	جرائیم و تخلفات کارشناسان رسمی دادگستری
پدیدآورنده	دکتر کرم جانی پور - محمد صالحی
صفحه آرای	سید علیرضا آشفته
طراحی و گرافیک	سمیرا عدلو
چاپ و صحافی	رامین
نوبت چاپ	اول ۱۳۹۸
تیراژ	۱۰۰۰ جلد
قیمت	۶۸۰۰ تومان
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۲۳۵-۱۲۱-۰

ساختمان مرکزی : تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۶ آذر، کوچه پارس، پلاک ۶
تلفن روابط عمومی : ۶۶۴۹۰۱۷۸-۶۶۴۹۰۱۷۹-۰۹۱۳۱۳۰۸۶۳۹
پایگاه اینترنتی : www.fardpub.ir

تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق محفوظ میباشد

مقدمه ناشر

جهان امروز جهان تکنولوژی، کیفیت و رقابت است، و تفاوت در کیفیت تولید است، لذا مطلوبیت فرآورده‌ها و خدمات وجه تمایز میان سیستم‌ها است که این امر صرفاً در سایه تحقیق و پژوهش در مؤلفه‌ها و بنیادهای نظام آموزشی - که تأثیر عمده‌ای در استانداردسازی و ارتقاء کیفیت دارد - محقق می‌گردد.

بنابراین بستر سازی برای رسیدن به این آرمان بزرگ، ما را بر آن داشت تا گامی هر چند کوچک مطابق نیاز کشور، در عرصه علم و فناوری برداریم.

از آنجایی که تحصیلات عالی دانشگاهی این بستر را در جامعه فراهم می‌نماید و ورود به مقاطع تحصیلی بالاتر در هم بستری دستیابی به مشاغل علمی، تخصصی مستلزم کسب معلومات گسترده‌ای در علوم مختلف می‌باشد.

لذا انتشارات فرهیختگان دانشگاه در اسامی و سطح دادن به چنین نیازی، اقدام به تولید و انتشار آثاری ارزشمند با توجه به بضاعت خود، در این حوزه نموده است، کتاب حاضر نیز که در اختیار شما علم پژوهان قرار دارد، از این جمله است.

امید است که مجموعه کتاب‌های انتشارات فرهیختگان دانشگاه بتواند پاسخگوی بخشی از نیاز شما عزیزان علاقمند به علم و دانش باشد.

در پایان از تلاش و همت کلیه پدیدآورندگان، مترجمان، همکاران تربیتی و دوستانی که صمیمانه و بزرگوارانه در این راه ما را یاری نمودند، سپاس‌گزاری می‌کنم.

با آرزوی توفیق روزافزون برای شما عزیزان

علیرضا لچینیانی

مقدمه مؤلف:

کارشناسان رسمی دادگستری به عنوان یکی از گروه های شغلی مهم در تسهیل تشخیص صحت موضوعات پیچیده برای صدور احکام عادلانه کمک بسزایی به فرایند اجرای عدالت قضایی می کنند. این مهم، از دیدگان مقنن نادیده انگاشته نشده و در قوانین ماهوی و شکلی متعددی، وظایفی را برای نیل به هدف فوق، برای آنان قایل شده است.

در راستای انجام وظایف یادشده، ممکن است کارشناسان رسمی دادگستری مرتکب تخلفاتی شوند که در قانون کارشناسان رسمی دادگستری مصوب ۱۳۸۱ این تخلفات احصاء شده است.

در مرحله پاسخ دهی به تخلفات یادشده مقنن در قانون فوق، دو گونه تنبیه اداری، برای کارشناسان متخلف پیش بین نموده است، نخست تنبیهات محدودیت آور و دوم، تنبیهات محرومیت آور از اشتغال به امر کارشناسی، از یک تحلیل بصری شناختی تنبیهات مقرر، تنبیهات محدودیت آور با رویکردی بازپرورانه در اصلاح رفتارهای نادرست آن کارشناسان از طریق توبیخ با درج در پرونده کارشناس یا محدودیت اختیارات فنی کارشناس به طور موقت، سعی در اصلاح و تنبیه کارشناسان متخلف و ارجاع سایر کارشناسان دارد.

در مقابل، تنبیهات محرومیت آور با رجحان ناتوان سازی کارشناسان رسمی از طریق از میان بردن فرصت شغلی برای ارتکاب تخلف و طرددن آن کارشناس از جامعه حرفه ای کارشناسان، سعی در بازدارندگی و پیشگیری از ارتکاب و تکرار تخلفات کارشناسان رسمی دادگستری دارد.

پدیدآورندگان

۱۷	الف) مقدمه (طرح موضوع)
۱۸	ب) سابقه پژوهش
۱۹	ج) اهمیت و ضرورت پژوهش
۲۰	د) اهداف مشخص پژوهش
۲۱	ه) سوال‌ها و فرضیه‌های تحقیق
۲۲	و) روش تحقیق
۲۳	ز) ساختار پژوهش
۲۵	بخش اول: تبیین مفاهیم اساسی و گونه شناسی تخلفات کارشناسان رسمی دادگستری
۲۵	فصل اول: تبیین مفاهیم اساسی (تبیین تمهیدی، حقوق و تکالیف و وظائف کارشناسان)
۲۶	مبحث اول: تبیین تمهیدی مرتبط به کارشناسی
۲۷	گفتار اول: مفهوم، پیشینه، اهمیت و حیثیت کارشناسی
۲۷	بند اول: مفهوم
۲۷	۱-۱- مفهوم لغوی
۲۷	۱-۲- مفهوم اصطلاحی
۲۹	بند دوم: پیشینه
۲۹	۱-۲- در فقه اسلامی
۲۹	۲-۲- در حقوق ایران
۳۲	بند سوم: اهمیت کارشناسی
۳۳	۱-۳) کارشناسی اصلی
۳۳	۲-۳) کارشناسی طاری
۳۴	۳-۳) کارشناسی اختیاری است
۳۴	بند چهارم: مبانی حجیت کارشناسی
۳۵	۱-۴) در فقه اسلامی
۳۵	۱-۴-۱) کتاب
۳۶	۱-۴-۲) سنت
۴۰	۲-۴) در حقوق ایران
۴۲	گفتار دوم: حقوق و تکالیف کارشناس

- بند اول: حقوق کارشناس ۴۲
- ۱-۱) داشتن پروانه کارشناسی ۴۲
- ۲-۱) دستمزد ۴۲
- ۳-۱) فراهم کردن وسیله اجرای قرار کارشناسی ۴۳
- ۴-۱) توهین به کارشناس ۴۲
- بند دوم: تکالیف کارشناس رسمی ۴۴
- ۱-۲) پذیرش کارشناسی ۴۶
- ۲-۲) اعلام نظر در مدت مقرر ۴۶
- ۲-۲) توضیح یا نظریه تکمیلی ۴۶
- ۴-۲) اظهار نظر، صریح ۴۷
- ۵-۲) اظهار نظر در حدود صلاحیت ۴۸
- ۶-۲) اعلام وجود جرم یا معذرت ۴۸
- ۷-۲) حضور در محل کارشناسی ۵۰
- مبحث دوم: وظایف قانونی کارشناس رسمی دادگستری ۴۵
- گفتار اول: وظایف مصرحه در قوانین شکا ۴۵
- بند اول: تامین دلیل ۴۶
- بند دوم: استکتاب ۴۶
- بند سوم: انطباق نظریه کارشناسی با واقعیات مسلم ۴۷
- بند چهارم: جبران ضرر و زیان ۴۸
- بند پنجم: معاینه محل ۴۹
- بند ششم: تشخیص جنون مرتکب ۴۹
- بند هفتم: تعیین ضرر و زیان شهود یا مطلعین ۵۰
- بند هشتم: تشخیص وضعیت روحی و روانی طفل یا ولی قانونی ۵۱
- گفتار دوم: وظایف مصرحه در قوانین ماهوی ۵۲
- بند اول: تشخیص موارد تعیین ارش و دیه ۵۲
- ۱-۱) تعیین میزان ارش ۵۲
- ۲-۱) تعیین زمان بازگشت منفعت زائل شده ۵۲

۵۳	۳-۱) تشخیص ضرورت قطع عضو.....
۵۳	۴-۱) تشخیص رویدن و نرویدن مو.....
۵۳	۵-۱) تشخیص اصلی یا زائد بودن عضو.....
۵۴	۶-۱) تشخیص منشاء انسانی سقط شده.....
۵۴	بند دوم: تعیین قیمت مبیع.....
۵۵	بند سوم: تشخیص جنون و سفه جهت نصب قیم.....
۵۶	بند چهارم: تغییر بهای ماترک.....
۵۶	۱-۴) صورت برداشتن از اموال غایب.....
۵۶	۲-۴) ارزیابی بهای اموال منقول و غیرمنقول متوفی.....
۵۷	۳-۴) تقسیم ماترک.....
۵۷	بند پنجم: ارزیابی آورده‌های زوجه.....
۵۹	بند ششم: مساعدت به بازوستان اربابان تجاری.....
۵۹	بند هفتم: تقویم اموال منقول و غیرمنقول شرعی تجاری.....
۶۱	فصل دوم: گونه‌شناسی تخلفات کارشناسان رسمی دادگستری.....
۶۲	مبحث اول: مفهوم تخلف، تمایز آن از جرم و مراجع پاسخ‌دهی به هر یک.....
۶۲	گفتار اول: مفهوم تخلف و تمایز آن از جرم.....
۶۳	بند اول: مفهوم تخلف.....
۶۳	۱-۱) مفهوم لغوی.....
۶۳	۲-۱) مفهوم اصطلاحی.....
۶۵	بند دوم: تمایز از جرم.....
۶۸	گفتار دوم: مراجع پاسخ‌دهی به تخلفات و جرایم کارشناسان رسمی دادگستری.....
۶۹	بند اول: مراجع پاسخ‌دهی به تخلفات.....
۷۰	۱-۱) دادسرای انتظامی.....
۷۰	۱-۱-۱) انتخاب دادستان و دادیاران.....
۷۰	۲-۱-۱) تعقیب کارشناس متخلف.....
۷۱	۳-۱-۱) ابلاغ.....
۷۱	۲-۱) دادگاه انتظامی.....

- ۱-۲-۱) مرجع رسیدگی به تخلفات انتظامی..... ۷۱
- ۱-۲-۲) ترکیب اعضای دادگاه بدوی انتظامی..... ۷۱
- ۱-۲-۳) تصمیم دادگاه بدوی انتظامی..... ۷۲
- ۱-۲-۴) تجدیدنظر خواهی..... ۷۲
- ۱-۲-۵) ترکیب دادگاه تجدیدنظر کارشناسان رسمی..... ۷۲
- ۱-۲-۶) اجرای حکم..... ۷۲
- ۱-۲-۷) مرجع اعاده دادرسی..... ۷۳
- بند دوم: مراجع پاسخ‌دهی به جرایم..... ۷۵
- مبحث دوم: گونه‌شناسی تخلفات کارشناسان رسمی دادگستری..... ۷۶
- گفتار اول: تخلفات کارشناسان رسمی دادگستری..... ۷۶
- بند اول: عدم حضور در مراجع صالحه در وقت مقرر بدون عذر موجه..... ۷۶
- بند دوم: توسل به تعدیری که خلاف بودن آنها بعداً ثابت شود..... ۸۰
- بند سوم: مسامحه و سهل‌انگاری در اظهار نظر هر چند موثر در تصمیمات مراجع صلاحیت‌دار باشد یا نباشد..... ۸۱
- بند چهارم: تسلیم اسناد و مدارک به اشخاص غیر قانوناً حق دریافت آن را ندارند و یا امتناع از تسلیم آنها به اشخاصی که حق دریافت دارند..... ۸۴
- بند پنجم: سوء رفتار و اعمال خلاف شئونات شغل..... ۸۶
- بند ششم: نقض قوانین و مقررات در اظهار نظر کارشناسی..... ۸۹
- بند هفتم: انجام کارشناسی و اظهار نظر با وجود جهات رد قانونی..... ۹۲
- بند هشتم: انجام کارشناسی و اظهار نظر در اموری که خارج از صلاحیت کارشناس است..... ۹۴
- بند نهم: انجام کارشناسی و اظهار نظر بر خلاف واقع و تبانی..... ۹۶
- بند دهم: انجام کارشناسی و اظهار نظر با پروانه‌ای که اعتبار آن منقضی شده باشد..... ۹۹
- بند یازدهم: افشای اسرار و اسناد محرمانه..... ۱۰۲
- بند دوازدهم: اخذ وجه یا مال یا قبول خدمت مازاد بر تعرفه دستمزد و هزینه مقرر در قوانین یا دستورات مراجع صلاحیت‌دار..... ۱۰۳
- بند سیزدهم: انجام کارشناسی و اظهار نظر در زمان تعلیق، محرومیت از حقوق اجتماعی یا اثبات فقد شرایط موضوع ماده (۱۵) این قانون..... ۱۰۴

۱۰۷	گفتار دوم: تخلفات مجرمانه کارشناسان رسمی دادگستری.....
۱۰۷	بند اول: جاعل در اسناد رسمی.....
۱۰۸	بند دوم: افشای اسناد محرمانه و سری دولتی.....
۱۰۹	بند سوم: افشای اسرار.....
۱۰۹	بند چهارم: ارتشا.....
۱۱۲	بخش دوم: تبیین پیشگیری، گونه‌شناسی تنبیهات اداری و آثار بازدارندگی آنها.....
۱۱۳	فصل اول: تبیین پیشگیری و گونه‌شناسی تنبیهات اداری کارشناسان رسمی دادگستری.....
۱۱۴	مبحث اول: تبیین پیشگیری و انواع آن.....
۱۱۴	گفتار اول: مفهوم پیشگیری.....
۱۱۵	بند اول: مفهوم موسع پیشگیری.....
۱۱۶	بند دوم: مفهوم مضیق از پیشگیری.....
۱۱۷	گفتار دوم: انواع پیشگیری از جرم.....
۱۱۸	بند اول (پیشگیری کیفری).....
۱۱۸	۱) پیشگیری عام.....
۱۱۹	۲) پیشگیری خاص.....
۱۱۹	بند دوم (پیشگیری غیر کیفری).....
۱۲۰	۱) پیشگیری جامعه‌مدار.....
۱۲۱	۱-۱) تجهیز و بسیج اجتماعی.....
۱۲۱	۱-۱-۱) مراقبت مبتنی بر منطقه همسایگی (مراقبت محله‌ای) ..
۱۲۲	۱-۱-۲) گشت‌های شهروندی.....
۱۲۲	۱-۱-۳) مراقبت از بازار کار.....
۱۲۳	۲) پیشگیری وضعی.....
۱۲۴	۳) پیشگیری رشد‌مدار.....
۱۲۵	مبحث دوم: گونه‌شناسی تنبیهات اداری کارشناسان رسمی دادگستری.....
۱۲۵	گفتار اول: تنبیهات محدودیت‌آور در امر کارشناسی.....
۱۲۶	بند اول: توبیخ با درج در پرونده کارشناس در کانون.....
۱۲۷	بند دوم: محدود کردن اختیارات فنی کارشناس رسمی برای مدت یک سال.....

۱۲۷	بند سوم: محدود کردن اختیارات فنی کارشناس رسمی برای مدت سه سال.....
۱۲۸	گفتار دوم: تنبیهات محرومیت آور در امر کارشناسی.....
۱۲۸	بند اول: محرومیت از اشتغال بر امر کارشناسی رسمی از سه ماه تا یک سال.....
۱۲۸	بند دوم: محرومیت از اشتغال به امر کارشناسی رسمی از یک تا سه سال.....
۱۲۹	بند سوم: محرومیت دائم از اشتغال به امر کارشناسی رسمی.....
۱۳۱	بند چهارم: تعلیق از امر کارشناسی.....
۱۳۳	فصل دوم: آثار بازدارندگی تنبیهات اداری.....
۱۳۵	مبحث اول: بازدارندگی تنبیهات محدودیت آور و پیشگیری از تخلفات.....
۱۳۶	گفتار اول: بازدارندگی و اقدامات پیشگیرانه تقنینی.....
۱۳۷	بند اول: مفهوم ماهیت بازدارندگی و ارتباط آن با تنبیهات اداری کارشناسان رسمی.....
۱۳۷	۱-۱) مفهوم بازدارندگی.....
۱۳۷	۲-۱) مفهوم لغوی.....
۱۳۷	۳-۱) مفهوم اصطلاحی.....
۱۳۹	۲-۱) ماهیت بازدارندگی مجازات.....
۱۴۰	۳-۱) ساز و کارهای اجرایی بازدارندگی مجازات.....
۱۴۰	۱-۳-۱) حتمیت و قطعیت.....
۱۴۱	۲-۳-۱) شدت مجازات.....
۱۴۲	۳-۳-۱) سرعت اجرای مجازات.....
۱۴۳	۴-۱) ارتباط نظریه بازدارندگی با تنبیهات اداری کارشناسان رسمی دادگستری.....
۱۴۴	۱-۴-۱) مفهوم بازدارندگی و تنبیهات اداری.....
۱۴۵	۲-۴-۱) ماهیت بازدارندگی و تنبیهات اداری.....
۱۴۶	۳-۴-۱) ساز و کارهای بازدارندگی و تنبیهات اداری.....
۱۴۶	۱-۳-۴-۱) حتمیت و قطعیت مجازات.....
۱۵۱	۲-۳-۴-۱) شدت مجازات.....
۱۵۳	۳-۳-۴-۱) سرعت در اجرای مجازات.....
۱۵۴	بند دوم: اقدامات پیشگیرانه تقنینی.....
۱۵۵	۱-۲) انتخاب کارشناسان رسمی دادگستری.....

۱۵۸	۲-۲) نظارت بر کارشناسان رسمی دادگستری
۱۵۹	۲-۲-۱) نظارت درونی یا وجدانی
۱۶۰	۲-۲-۲) نظارت بیرونی یا سازمانی
۱۶۲	گفتار دوم: تنبیهات محدودیت آور و نقش آن در بازدارندگی
۱۶۳	بند اول: توبیخ با درج در پرونده کارشناس در کانون
۱۶۴	۱-۱) سرزنش اخلاقی (توبیخ)
۱۶۶	۲-۱) تشکیل پرونده شخصیت برای کارشناس رسمی
۱۶۷	بند دوم: محدود کردن اختیارات فنی کارشناس رسمی برای مدت یک سال
۱۶۹	بند سوم: محدود کردن اختیارات فنی کارشناس رسمی برای مدت سه سال
۱۷۳	مبحث دوم: بازدارندگی تنبیهات محرومیت آور و پیشگیری از تخلفات
۱۷۴	گفتار اول: ناتوان سازی ناشی از رسمی دادگستری از طریق تنبیهات محرومیت آور
۱۸۴	بند اول: مفهوم محرومیت از حرمت اجتماعی و ناتوان سازی بزهکار
۱۸۴	۱-۱) مفهوم محرومیت
۱۸۵	۲-۱) مفهوم ناتوان سازی بزهکار
۱۸۵	بند دوم: مبانی ناتوان سازی کارشناسان رسمی دادگستری از طریق تنبیهات محرومیت آور
۱۸۵	۱-۲) فقدان فرصت ارتکاب تخلف
۱۸۶	۲-۲) کارکرد طرد کنندگی
۱۸۹	گفتار دوم: تنبیهات محرومیت آور و آثار بازدارندگی آنها
۱۸۹	بند اول: محرومیت از اشتغال به امر کارشناسی رسمی از سه ماه تا یک سال
۱۹۲	بند دوم: محرومیت از اشتغال به امر کارشناسی رسمی از یک تا سه سال
۱۹۵	بند سوم: محرومیت دائم از اشتغال به امر کارشناسی رسمی
۱۹۸	بند چهارم: تعلیق از امر کارشناسی
۲۰۱	نتیجه گیری و پیشنهادها
۲۰۳	فهرست منابع

پیشگفتار:

مقدمه

الف) طرح موضوع

«کارشناسی» از جمله مهم‌ترین دلایل اثبات است که در غالب پرونده‌ها مورد استناد قرار می‌گیرد و کم‌تر پرونده‌ای می‌تواند یافت که در آن موضوعات تخصصی که نیاز به بررسی فنی توسط کارشناس دارد، مطرح نشده باشد. از این رو، ارجاع امور به کارشناس و صدور قرار کارشناسی به اقدامی متداول در رسیدگی به دعاوی تبدیل شده است. بسیاری از آرای محاکم نیز مبتنی بر نظر کارشناس و مستند به آن است. اهمیت ویژه کارشناسان رسمی دادگستری در رسیدگی به دعاوی، طلب می‌کند که احکام و آثار و تخلفات آن‌ها مورد توجه قرار گیرد و با تبیین هر چه بیشتر تخلفات کارشناسان و تعیین دقیق تنبیهات مقرر، از برخی اشتباهات قضایی در این رابطه، جلوگیری شود.

علاوه بر موارد یادشده، در فقه اسلامی نظر اهل خبره به طور وسیع مورد توجه قرار گرفته و در ابواب مختلف فقه به نحو گسترده، به نظر اهل خبره استناد شده است. سابق متعده‌ای از موضوعات تخصصی که در آن‌ها رجوع به اهل خبره ضرورت دارد مطرح شده است. با توجه به تحول، توسعه و پیشرفت‌های حاصله در این دوران اثبات برخی از موضوعات از پیچیدگی خاصی برخوردار شده و تشخیص آن‌ها نیازمند خبرویت و تخصص خاص است که با ارائه معلومات فنی و تخصصی، حقیقت موضوع روشن می‌شود از این رو رجوع به کارشناسان و خبرگان جهت انجام تحقیقات و کشف واقعیت در بسیاری از مباحث اعم از کیفری، حقوقی، خانوادگی و امور حسبی و... از اهمیت بالایی برخوردار است مانند

ارزیابی و تعیین میزان خسارات ناشی از تصادفات وسائط نقلیه، تعیین ارزش سهام و سهم الشرکه، شرکت‌ها و کارخانجات، کارشناسی خط و امضاء، تعیین اجاره بها و اجرت المثل و امور مربوط به اینه و برآورد خسارت آن‌ها، تعیین سرقتی و حق کسب و پیشه، تشخیص و تطبیق و تعیین حدود ثبتی و اختلافات ملکی، و بسیاری از امور دیگر از اهمیت خاصی برخوردار گردیده که می‌بایست توسط کارشناسان و ارباب فن معلوم گردد تا این که دادرس با حصول شرایط دیگر نسبت به رسیدگی و صدور حکم قضیه اقدام نماید. از آنجا که حکم تابع موضوع است و با تبدیل موضوع حکم نیز تغییر و با تغییر آن حکم نیز تغییر می‌کند لذا موضوع مجهول با تشخیص کارشناس معلوم و جهات تاریک و ابهام آن برطرف می‌گردد. بهره واری آن نمایان می‌شود. در واقع کارشناس، موضوع شناسی و دادرس، حکم‌یابی می‌کند و حکم واقعه را با حصول شرایط دیگر بر موضوع حمل می‌کند. از این رو که حکم دادرس نسبت از موضوع شناسی کارشناسی می‌کند اهمیت آن روشن می‌شود امروزه قضات به لحاظ پیدایی امور به کارشناس و اهل فن ارجاع می‌دهند. اکنون سوال آن است که با توجه به ضرورت انکار ناپذیر رجوع به کارشناسان رسمی در دعاوی حقوقی و کیفری برای تبیین و چه بهتر حکم دادگاه، چه مواردی جز تخلفات کارشناسان رسمی دادگستری محسوب می‌شود. در مقابل چنین تخلفاتی چه تنبیهات انتظامی برای آنان در نظر گرفته شده است. در ادامه مهم‌تر از حیث بازدارندگی و پیشگیری چه تدابیری می‌تواند این تخلفات را کاهش داد و نظارت دقیق‌تری را به ارمغان آورد. سوالاتی که اجمالاً در سطور فوق مطرح شد رویکرد اساسی این رساله را ترسیم می‌کند.